

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pfeitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés
irodáiban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor

Nagybeeskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 166. szám.

Kedd, július 23

A legjobb politika.

Budapest, 1901. július 22.

Hogyan viselkedik a leghelyesebben egyes ember, valamely egyesület, vagy politikai közösség, ezt úgy általánosságban egész pontosan tulajdonképpen meg sem lehet állapítani. Majd az tanácsos, hogy várakozva szabad folyást enged az ember a dolgoknak; majd az a helyes, hogy szeliden és engesztelőleg beavatkozunk; mások ismét az mutatkozik egyedül kielégítőnek, hogy erőlyesen neki-vágunk. Sok függ ugyanis a természetétől annak, amire törekszünk és sok függ a körülményektől, melyek közt valamit elérni akarunk. A „jó” csak célszerűségi fogalom s ami ma jónak és hasznosnak bizonyult, az, ha holnap alkalmazzuk, már rossz és károsnak bizonyulhat. A politika feladata abban van, hogy a kártól való megóvás mellett előnyöket találjon ki s azokat az eszközöket alkalmazza, melyek által ezeket az előnyöket el lehet érni. Jó politika tehát az, mely a visszaesésektől megóvott és hasznos dolgokat teremtett; a legjobb politika pedig az, mely a már elért eredmények veszélyeztetése nélkül, a már adott viszonyokhoz való legóvatosabb és legügyesebb alkalmazkodás mellett, a lehető legnagyobb haladást tudta keresztülvinni.

A magyar közvélemény, a jövő választások légáramlatától körülengve, már meglehetősen tisztában lesz afelől, hogy minő kvalifikációt ítéljen oda Széll Kálmán politikájának. Hisz a választások az alkotmányos verdit a mult politikája fölött, de egyuttal megközelítőleg megadják a jövő politikájának irányát is; ítéletet hoznak tehát a fölött, ami történt és a szélsőségek visszhangjában, a kívánatokban és panaszokban megjelölik mi történtek ezután. Miként fog az ítélet hangzeni a mult fölött, azt már most meglehetősen pontosan megkonstruálhatjuk;

nemcsak ama hangok után, melyek az ország minden részéből eddigelé hallatták magukat, de még pontosabban, ha visszagondolunk ama helyzetet, melyben a politika megkezdte működését s elfogulatlanul mérlegeljük a sikereket, melyeket kivívott. A parlament súlyos kötelezettségekkel állt szemben: az új költségvetési esztendő már beköszöntött s ennek dacára nem volt még törvényesen megszavazott államháztartás és el kellett intézni a kiegyezést Ausztriával. E kötelezettségek teljesítésének a törvényes határidők miatt a leggyorsabban meg kellett történnie. Amde lehetetlenségnek látszott, hogy ez a parlament produktív munkát végezhesen: izzó szenvedély forrott és sistergett termein keresztül, erőszak fojtotta el a tanácskozás hangját, az alkotmány megszentelt formái meghamisításnak és veszélynek voltak kitéve, a többséget összefüggésének súlyos megrázkódása és nyílt elszakadás ostromozta.

Ekkor vette át Széll Kálmán az államügyek vezetését. A bátorságot a veszedelem és a hazaszeretet adta neki, a vidáman bizó reményt éles elméje és erkölcsi energiája. Rögtön tisztában volt vele, minő pártcsoporthoz lehetetlen továbbad, mely kormányzati rendszert kell lehetőleg kurtálni. Mivel az ellenségeskedés atyafiak között mindig mélyebbre hatol s ezért mindig veszedelmesebb is, mint az idegenek ellenségeskedése, az összes hatvanhetes alapon álló s magukat a haladás híveinek valló elemeket egyesítette egymással és így a legterjedelmesebb módon rekonstruálta a szabadelvű pártot, a parlament többségét; mivel pedig egy folytonos megrohanás és a szenvedett fogások által elkészerített ellenzék legtöbbször talál alkalmat, hogy legálább is negáció, a produktív munka megakadályozása által szerezzon magának megtorlást, Széll Kálmán tárgyalásokba bocsátkozott az akkor izgatott és boszu-

ért lihegő ellenzékkel, politikai kíváncsalmait meghallgatta, ígéretekért ígéretet adott, de mindent a nyilvánosság fóruma előtt, mert csak ez felel meg Széll Kálmán egyenes, minden hátsó gondolatot kizáró lényének és mert csak így lehetett alaposan számüzni az ellenzék bizalmatlanságát és így hozta leggyorsabban létre a parlament munkaképességét.

Amde a munkaképességet folyton fenn kellett tartani s megvédeni, nehogy még veszedelmesebb állapot következék be, mint az épp megszüntetett volt: a visszaesés. Ez mutatta meg aztán igazán Széll Kálmán hatalmasabb mesteri voltát a parlament vezetésében. Azon volt, hogy minden ülésben s annak egész folyamata alatt jelen legyen, a higgadt, tárgyilagos fejtegetések menetét izgató reminiscenciák betörésétől, személyes megrohanásokra való hajlandóságtól megóvja. Fáradhatatlanul s mindig felvilágosítólag, beavatkozott a vita menetébe, hogy azt a vezető szempontok keretében megtartsa, személyes öklelődések fölött a magas tárgyilagosság színvonalára emelje s bármily kiméletlenül zúgtak is sokszor ellene a támadások, ő erősen vágott ugyan vissza, de az elkélt önuralom nyugalma soha el nem vesztette

Mennyire rá volt utalva a parlament Széll Kálmán vezetésére, az kitűnt két alkalommal: a marosvásárhelyi választás alatt történt véres eseménynél és a néppárt elbizakodott előrerontása alkalmával az Adria-szerződés tárgyalása folyamán. Széll mind a kétszer kénytelen volt a fővároson kívül tartózkodni és mind a kétszer a lánggal égő szenvedély sziporkái szálltak be a parlament békeépületébe, melyek könnyen hamuvá égethették volna azt. Ekkor megérkezett Széll Kálmán, a higgadt okosság ismét felülkerekedett, minden veszedelem elmúlt, mert ő minden kivel szemben érvényre juttatta a jogot, törvényt és igazságot. Így eleget tehetett

A „TORONTÁL” tárcája.

Hitegetjük . . .

Hitegetjük egyik a mást,
Te is engem, én is Téged!
Meddig tart e csalfa játék?
Én sem tudom, Te se kérded.

Szerelmemről suttozsz nekem
Behizelgő édes hangon,
Én is vágyról, szerelmemről,
Dalolok a tépett lantom.

Szeretünk is mindaketten,
Te is, én is — csak hogy egy — mást,
Hanem azért hitegetjük,
Csalogatjuk tovább egymást.

Nagy Domokos.

R ó z s i.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Csárda a rónán. Benn szól a cimbalom.
Villám Bandi, a betyár, iszik, mulat.

Előtte az asztalon boros üvegek és öleiben
a szép özvegy kocsmárosnő: Rózsai.

— Szeretsz? — kérdi.

— Szeretlek.

— Elfelelted Bende Jósikát?

— Nem is szerettem soha.

— Csak úgy mondd.

— Esküszöm, hogy úgy van.

— Örökké fogsz szeretni?

— Örökké.

— Emlékezz szavadra. Közel a hajnal,
s mire megérkezik, messze kell lennem

— Elmegy? Itt hagysz engemet?
— El. Itt hagylak.
— Mért mész el, mondd meg őszintén.
— Hugom lakodalmára.
— Hol lakik hugod?
— Elárulsz.
— En tégedet?! Nézz szemembe, így néz
a hűtlen, csalfa nő?
— Nem. En bizom benned.
— Es mégsem mondd meg, hová mégy?
— Kecskemétre.
— Nem télsz, hogy felismernek?
— Nem. Villám Bandit nem is fogják
sejteni bennem.
— Ugy félek, hogy valami bajod fog
történni.

— Ej, ej, te félnék nő. Lásd Villám Bandi
nem fél. Elmegy. Most nyergeltess, hajnal
hasadás előtt messze kell lennem.

Kiment Rózsai.

— Még egy nótát te vakarcs. Verd ezt a
a cimbalmondon:

Igyál betyár, mulik a nyár,
Ugysem soká betyárkodsz már.
Lehullik a nyár falevél,
Hová lesz a betyár legény

Visszajött Rózsai és dalolja:

Ne menj el, maradj itt,
Majd meglátod, jobb lesz itt.

— Nyergeltetek?

— Igen.

— Ugy bucsuzunk. Isten veled rózsám.

Mire visszatérek, szakítani fogok a betyár
élettel.

— Adja Isten, hogy úgy legyen — szól
az öröm, a boldogság hangján Rózsai.

Bandi nyakába kapaszkodik s csóközéppal
borítja arcát, haját.

— Elég volt már Rózsai. Nezd a csillagok
már halványulni kezdenek, mennem kell.

— Menj . . . menj hát . . . nem tartoz-
tatlak tovább. Egy csókot még . . . egy hosszút,
édeset utra valóul . . . és még egyet, még édeseb-
bet csalogatóul — szölt ő tudatlan kacérsággal.
Majd komoly lett újra: Most menj . . . Isten
legyen veled, én imádkozni fogok érted.

Lovára pattant Bandi. Egy szerelmes pil-
lantást vet még Rózsira, aztán megserkantyuza
lovát s a sötétség csakhamar elnyeli. Csak néha
néha szikrázik egyet-egy lova patkója . . .
aztán nem látszik az sem.

S Rózsai néz utána sokáig, még akkor is,
mikor rózsás arccal megjelenik a nap hírnöke:
a hajnal. Akkor nagyot sobajt, s pihegni tér, hogy
álmódjon tovább kedveséről.

Másnap éjjel új vendég érkezett: Bende
Jóska. Rosszkedvű.

Kellettől fogadja Rózsai.

— Azt hallottam, vigan voltál tegnap.

— Mi köze hozzá.

— Mi közöm hozzá Ej, ej, te Nebántsvirág

. . . talán bizony nem is szeretsz?

— Persze hogy nem. Sohsem is szerettem.

sohsem is csókoltam, sohsem is öleltem meg.

— Persze nem kell néked a betyár szerető

. . . Ma mu'atni akarok a sámsoni zsidó pénzén

. . . hozzatok bort. Te cimbalmos — szölt hozzá

Bence, midőn Rózsai kiment — mondd meg, ki

volt itt tegnap éjjel?

Nincs ideje felelni, ijedt arccal rohan be
Rózsai és elkendevze szöli:

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanazok napokon este 1/2 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Képviselői beszámoló.** Zombori Róna y János, a lovrini kerület orsz. képviselője a napokban tartja beszámolóját kerületének nagyobb községeiben.

— **Nyugalomba vonult tanítók.** Mint Kis-Jécsáról írják, Schütt K. ottani tanító sok évi buzgó működése után most nyugalomba vonult. A megüresedett kántortanítói állást Steibl tanító tölti be. — **Buding A.,** volt billéi igazgató tanító, Torontálmegye közig. bizottsága által nyugdíjaztatott.

— **A községi iskola és a városi tanács.** Vettük a következő sorokat: Tekintettel a gyermekek nagy számára, a községi iskolai tanterület javaslatára az iskolaszék elhatározta, hogy az 1901/1902 ik iskolai évre még egy parallel II-ik leányosztályt és egy parallel IV-ik fosztályt létesít, e mellett természetesen a mult évben már szervezett parallel I-ső leányosztályt is fentartja. Az egészben véve csak egy új tanerőt kellene alkalmazni a II-ik leányosztály számára, mert az ideiglenesen már alkalmazott Pálffy Etelka tanítónő, Stageschmidt Borbála nyugdíjaztatása folytán rendes tanítónővé választatván meg, a megürült ideiglenes állás csak betöltendő, de nem újra szervezendő, tehát nem új állás. Gockler L állása pedig okvetlenül helyettesítéssel töltendő be felfüggesztése tartamára, tehát ez sem új állás, hanem csak átmeneti állapot. De a városi tanács az iskolaszék javaslatát elvetette s nem tartja szükségesnek a parallel II. leányosztályt és a parallel IV. fosztály felállítását, mert ez a városnak pénzébe kerülne. Így aztán lesz a II ik leányosztályban 100 nál több s a két IV-ik fosztályban körülbelül közel 100—100 gyermek. Minden intelligens ember józan belátására appellálunk s kérdezzük, vajjon lehetségesnek tartja-e hogy ennyi gyermeket sikerrel lehessen egy-egy osztályban oktatni és nevelni? Egy rendezett tanácsu városhoz méltó állapot volna-e az, ha a képviselőtestület is e megbocsáthatlan álláspontra helyezkednék? A jó gazda még igavonó marhája számára is megfelelő nagy istállót tart fenn egészségi szempontból, — hát a szegény gyermekek egészsége testi és lelki fejlődése még annyi figyelmet sem érdemelne, mint az okatlan állatoké? Reméljük, hogy a képviselőtestület tagjainak többsége másképp fog határozni, mert hisz nekik is vannak gyermekeik s bizonyára megszánják az ártatlan gyermekvilágot, a jövő nemzedéket s gondoskodni fog arról, hogy emberhez illő elhelyezésben részesüljenek. Azt mondják, hogy a küszöbön álló államosítás miatt nem akarják az osztályokat szervezni. Ez az államosítás már 3—4 év óta mindig küszöbön áll és megakadályozta az iskola fejlődését.*) Gyermekünk érdekében kérünk humánus intézkedést.

Egy atya.

— **Besseney Ferenc lemondása.** Szenzációs lemondásról ad hirt a Temesvárott megjelenő „D. K.” a következő közleményben: Beavatott politikai körökben hírlik, hogy Besseney Ferenc országgyűlési képviselő lemondott mandátumáról és ezt bejelentette Perczel Dezsőnek, a képviselőház elnökének. Besseneyi egyidejűleg levelet intézett br. Podmaniczky Frigyeshez, az országgyűlési szabadelvű párt elnökéhez, mely szerint kilép a szabadelvű pártból. Besseney a Kossuth Ferenc vezetése alatt álló függetlenségi pártba lép be. Az „Egyetértés” holnapi száma közölni fogja Besseneynek választóhoz intézett hosszabb levelét. Ha e hír igaz, ugy a kisbecskereki (Temes vm.) választókerületben legközelebb orsz. képviselőválasztás lesz.

— **A katonai gyakorlatok és a vetések.** Most, hogy a katonai gyakorlatok szélében folynak, mihez tartás végett közöljük gazdáinkkal a következő tudnivalókat: A katonai igazgatás a csapat, fegyver és lögyakorlatokra a szükséges földterületet akadálytalanul használhatja ugyan, de katonai gyakorlatok idejének és helyének meghatározásánál tekintettel van arra, hogy a mezőgazdaság és erdőmivelés ne háborítassék és lehetőleg kevés mezei, vagy erdei kár essék. Ha olyan katonai gyakorlatot akarnak tartani, mely a rendes, katonailag használt területen kívül más területre is kiterjed, az érdekelt községet előlegesen értesítik. A katonai gyakorlatok alkalmával okozott mezei, vagy erdei kárt a

* Arról mi nem tudunk. A szerk.

a parlament nemcsak minden korábbi köteletségének, hanem szociális reformok által még a nemzet fejlődését is hathatósan előmozdította. A költségvetést minden évben rendszeresen és alaposan elintézik, az Ausztriával való kiegyezést souverain örendelkezési jogunk alapján megszavazzák, a nemzeti erő fentartására számos törvény, mint a gyermekek védelmére és a munka értékesítésére vonatkozó, lép életbe és lerakják a nagy közigazgatási reform első lépéseit rendkívül praktikus, de semminek sem praekjudikáló rendszabályokban. De ami legfontosabb: a kormányzás szabadelvű folyamata a legcsekélyebb megszakítást sem szenvedte, egyetlen egy szabadelvű vívmány sem jött ingásba, sőt inkább megerősítették azokat, mint ezt elég gyakran bebizonyították Széll Kálmánnak és kabinetje tagjainak tényei és kijelentései. A gazdasági depressziót, mely már korábban s legkevésbé a saját hibánkból nálunk behelyezkedett, nem lehetett ugyan megszüntetni; de mint dühöngött, hány most mégis életképes csirát fojtott volna meg, ha ez idő alatt nem Széll erős, kiegyenlítő, haladást biztosító politikája uralkodik vala.

Ha e tényeket, mint az elfogulatlan-ság kritériumait Széll politikájára alkalmazzuk, akkor adva van az ítélet. Az ő politikája, miután az adott viszonyokat a legelőszérűbben kihasználta, így bennünket a hátrányoktól megmentett, az elérhető előnyökben részesített, az egyedül produktív, az észszerűleg egyedül lehetséges, tehát bizonynyal a legjobb is volt. Elismerték lassanként ezt eddig elfogult ellenfelei is. Ez a politika persze nem tolt fel maga magát, hogy akárkinek csak a kezét kellett érte kinyújtania. Meg kellett azt találni s aztán gondosan és erélyesen keresztülvinni. A megtalálásra és keresztülvitelre azonban csak erkölcsi lélekeroével párosult magas államférfiui belátás képes. Két pont közt végtelen sok görbe vonal létezik, de egyenes csak egyetlen egy. Ezért választotta Széll azonnal az egyenes irányát. L. L.

Értekezlet a kivándorlás ügyében. Gróf Hadik Béla, az új zempléni főispán, legközelebb értekezletet fog egybehívni, melyen azzal a kérdéssel foglalkoznak, vajjon miképp lehetne a zempléni megyei kivándorlást megakadályozni, illetleg a kivándorlók számát csökkenteni.

Az istenért, meneküljön, a pandurok szavát hallottam a ház háta mögöl. Ott várják a kis kapunál. Lová itt van a ház előtt, itt senki sem vigyáz . . . meneküljön.

Rémülten hallgatja ezt a betyár, majd remegő hangon kér, könyörög:

— Rózs! Az Istenre kérélek, ments meg. — Ne szaporítsa a szót. Siessen, meneküljön. Félénken megy ki a csárdából Bende, felkap lovára és örült vágatással elszáguld.

Látja ezt a gyávaasgot Rózs és megvetőn kiáltja utána bucsuzóul:

— Pernahajder. Aztán bemegy az ivóba, eloltja a gyertyákat . . . pihenni tér . . . Nem vár senkit sem, hiszen csak koholt volt a hír a pandurokról.

Magában ül a szép özeveg a tornáccon. Egy-egy tovasuhanó daru, bibic hangját hallja, mit mély hangon követ a bölömbika hívó hangja . . . Zsong, bong minden körülte és e zsongás, bongás kísérve tücskök ciripelésétől, mámorba ringatják. Nézi a csillagos eget elmerülten s lelke messzire kalandozik: Bandinál. Egyszerre nyertés hallatszik . . . eszmél . . . körülnez és meglátja Bandit, amint lováról leszkök . . . örömsikolylyal fut eléje, átöleli két karjával, megcsókolja ezerszer, . . . s aztán boldogságában kacagni kezd . . . s az száll a léghen, száll száll fel a magasba . . . s mintegy válaszkép a nyires felől vadgalamb bugása felel reá.

Bandi átölelve tartja Rózsit és boldogságtól remegő hangon megszólal:

— Villám Bandi meghalt. Varga Pista, a kecskeméti csikógazda fia áll előttem, ki eljött a te kezdet megkérni.

Bévardy Gyula.

katonai igazgatás lehetőleg azonnal a helyszínén megtéríti. Ha ilyen esetben barátságos meg- egyezés nem történék, a kár nagyságának és a kifizetendő kártérítés összegének megállapítá- sára bizottság küldetik ki, mely bizottság a tárgyaláshoz a károsult felet is meghívja. Ha valakinek birtokán ilyen, katonák által okozott kár esik, tegyen mindjárt jelentést a községi elöljáróságnál, hogy a kártérítés végett az eljá- rást megindítsák.

— **Jegyzők gyűlése.** Az antalfalvai járás jegyzői kara f. hó 27-én tartja szokásos értekez- letét Ozorán, amelynek végeztével résztvesznek az ottani vöröskereszt-egyleti fiók által rende- zendő júliálison. Mint értesülünk, Nagybecskerek- ről is sokan átrándulnak az ozorai júliálisra.

— **Kik adhatnak ezentul színjátszási engedélyt.** Eddig a vidéki kisebb városokban és községben, a hol szintgyi bizottságoknak még csak híré sem ismerik, a rendőrfőkapitányok és a fő- szolgabírák saját szeszélyeik után adták, vagy tagadták meg a játészási engedélyt. Ezentul ennek is vége lesz, végét szakította a belügyminiszter, ki egy elvi jelentőségű határozatban az 1848. XXXI. t. c. 3. paragrafusban említett „helybeli hatóság”-ot úgy értelmezi, hogy ez alatt más, mint az önkormányzati hatóság nem érthető, a szini előadási engedélyek megadására tehát ott, hol szintgyi bizottság nincs, az önkormányzat jogát gyakorló képviselőtestület, illetleg a község nevében eljáró községi elöljáróság van hivatva. A belügyminiszter e rendelete egy régi, kellemetlen országos gyakorlatot fog megszü- ntetni, mert eddig az ország igen sok helyén a rendőrfőkapitányok, illetve a főszolgabírák adták ki a játészási engedélyt.

— **Uj iskola.** Augusztus hó 1-ére teljesen kész lesz a felsőmuzslyai új iskola-épület, melyet a parti lakosság óhajának megfelelőleg a telep plébánosa járt ki a kultuszminiszteriumban. Az eddigi 3 osztályhoz kap még Muzslyatelep 2 új osztályt, és így összesen 5 osztályu iskolája lesz. A két új tanerő kinevezését a napokban várják.

— **Krügerné meghalt.** Pretóriából érkezett jelentés szerint Krügerné szombaton este három napi betegség után tüdőgyulladás következtében meghalt 67 éves korában. Míg férje Európába jött, hogy halálos szorítás közt vergődő hazája érdekében akciót szervezzen, addig ő otthon maradt Pretóriában, talán azzal a reménnyel, hogy megéri még férje diadalmas visszatérését, a bur ügy diadalát. Most rövid betegség után meghalt, felmérhetlen szomorúságot okozva férjé- nek, a kívül példás életet élt, a burok ősi puritán egyszrűségében. Nem adatott neki megérnie az áldatlan harc végeredményét s talán kegy ez a sorstól.

— **Az idei gubóbevitás eredménye.** A pan- csovai állami selyemgubó-beváltó hivatal a követ- keső összegeket folyósította az egyes megyebeli selyemtenyésztőknek: Bárányos kapott 2416, Borcsa 4388, Crepaja 10496, Francfeld 11741, Glogon 5560, Hertelendyfalva 12226, Oppova 8902, Pancsova 5107, R. Ujfalu 1872, Szeferkin 6504, Tor.-Almás 12313, Tor. Vásárhely 12803 koronát.

— **Mozgalom a polgári leány iskoláért.** Mint- egy ötven előkelő nagyszentmiklósi polgár alá írásával ellátott kérvényt küldtek a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, amelyben egy Nagy- szentmiklóson föllálitandó magánjellegű polgári leányiskola felállítását s némi állami segélyt kérnek. Az új iskolában a rendes tan- tárgyakat az ottani polgári fiu iskola tanterülete látná el, az állandó felügyeletet pedig egy szerződötett okleveles tanítónő gyakorolná és tanítaná a kézimunkát is. A kérvényben meg van említve, hogy Nagyszentmiklós Felső- Torontálnak legnépesebb községe és a község nagy anyagi áldozattal egy polgári fiuiskolát állított, de ha a leányoknak az elemi oktatásnál magasabb kiképzést akarnak nyújtani, ugy azokat nagy költséggel távoli városba kell küldeni. A kérvényben hivatkozás történik az orsovai és karánsebesi ilyenmü iskolákra is, a melyek a legszebb sikerrel végzik magasztos feladatukat.

— **Vihar.** Kis-Jécsán pénteken óriási vihar dühöngött, mely nagy károkat okozott. A villám is becsapott egy helyen, de szerencsére csak egy ház tüzfaláról rántotta le a vakolatot. Nagyobb baj nem történt.

— **Szülők figyelmébe.** „Az ipar a nemzeti jólét egyik legfőbb biztosítója.” Ez a mottója annak a felhívásnak, melyet a zalathnai áll. kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskola igazgatója kibocsátott. A felhívásban jelezve van, hogy a tanfolyam négy évig tart, mely idő alatt a növendékek kő- faragókká vagy kőcsiszolókká képeztetnek ki. A kőfaragó ipar a faragható kövek megmunká-

1901
lására.
munká
ipar s
munká
diszmi
előjegy
beli je
Zalath
A felv
szülői
oltási
valame
vagy a
iparos
végez e
csak le
főle fel
tal ké
helyzet
nak val
nok, ki
idő fut
pénz”,
drága.
ismeret
osztály
elemi
állam
ország
hogy
mer
nyomor
kivisz
cipő al
kerül
Okos é
kelni a
rel bist
deni eg
lat. A
most k
a kik
vezéral
jék léte
volna z
gatása
200.000
venné
részjeg
leg nem
sok ere
szentta
becsei
volt ler
szurt I
vity
kik az
58 dar
iszó a
kezet,
vették
már va
nek az
mostan
zavaró
eredet
6 Fel
augus
Bécsb
B
eredet
hogy
örvend
három
fürdőb
tével
tartó
vel az
térnek
B
eredet
A Jur
val m
ben m
népp
szaba

lására, tehát sarkok, emlékművek, építési munkák készítésére terjeszkedik ki. A köcsizelő ipar a nem faragható drága és fél-drága kövek munkálását öleli fel, tehát ékszerköveket és díszműveket készít. Az iskolába való felvétel előjegyzés alapján történik; szóbeli vagy írásbeli jelentkezések az intézet igazgatóságához Zalathnára intézendők augusztus hó 15-ig. A felvételhez szükséges okmányok: keresztlevél, szülői beleegyezés, iskolai bizonyítvány, újratöltési bizonyítvány. Rendes tanuló lehet, ki valamely közép vagy polgári iskola 2 osztályát, vagy az elemi iskola 6 osztályát, vagy pedig az iparos tanonc-iskola 3 osztályát jó sikerrel végezte és 12 évét betöltötte. Rendkívüli növendék lehet minden iparos segéd vagy tanonc, ki csak egyes tárgyakat kíván hallgatni. Mindenféle felvilágosításokkal és szervezeti szabályzatokkal készséggel szolgál az igazgatóság Zalathnán.

— **Eltűnt ingaóra.** Nem mindenki van olyan helyzetben, hogy egy zsebóra jogos tulajdonosának vallja magát, még kevesebben vannak olyanok, kik egy szép ingaórát tudják meg az idő futását pernyi pontossággal. Pedig „az idő pénz“, tartja egy angol közmondás, minden perc drága. Talán ez az indíték vezérelte azt az ismeretlen tettet, ki a karlovai állomás III osztályú váróterméből egy alkalmas pillanatban elemelte a díszes és pontosan járó ingaórát. Az állam kárára elkövetett tolvajlás tettesét a csendőrség széles körben nyomozza, de úgy látszik, hogy a ketyegő jószág nem fog megkerülni, mer' még ez ideig semmi eredménye sincs a nyomozásnak.

— **Cipőgyár Nagyváradon.** Magyarországból kiviszik a tömérdek nyers bőrt és behozzák cipő alakjában. Ezenként vagy husz millióba kerül nekünk magyaroknak ez a kis tréfa. Okos és díszetreméltó vállalkozás hát harca kelni az óriási osztrák behozatallal. Ezt a sikerrel bízható hazafiás küzdelmet akarja megkezdni egy alakulóban lévő nagyváradai iparvállalat. A sokszor emlegetett cipőgyár ez, a mely most közel jutott a megvalósuláshoz. A tervezők, a kik között Nagyvárad gazdasági életének vesérialakjai vannak, szövetségi alapon akarják létesíteni a gyárat, a melynek egyik főfeladata volna az egyre szegényedő cipész kisiparosok támogatása is. A szövetséget korlátolt felelősséggel, 200.000 korona alaptőkével indulna meg és átvonná Moskovits Farkas és fia cipőgyárát. A részjegyeket erősen jegyzik és a gyár valószínűleg nemsokára meg is kezdi működését, a mely sok eredménnyel biztat.

— **Szentolvajok.** Dungserszki Lázár szenttamási (Bácsmegeye) birtokosnak a törökbecsei határban nagy halom kockaszene (briquet) volt lerakva. Az őrizetlenül álló szénrakás szemet szurt Turinszky Sándor gazda és Pavlovity Csedomir kovács törökbecsei lakosoknak, kik aztán minden lelki furdalás nélkül elvittek 58 darab kockaszénét. De a szén bár nem volt izzó állapotban, mégis megégette a tolvajok kezét, amennyiben rajtasípték a lopáson és elvették tőlük az eltulajdonított kockaszénét. Most már valószínűleg megmagyarázván a két tettesnek az „enyém tied“ fogalmát s okulva a mostani eseten, többet nem fognak fogalomzavarban eszenvedni.

TÁVIRATOK.

A király nyaralása.

Budapest, július 23. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy 6 Felső az eddigi megállapodások szerint augusztus 26-ig marad Ischlbe, amidőn Bécsbe tér vissza.

Lónyay Stefánia grófné.

Budapest, július 23. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Badenből sürgönyzik, hogy Lónyay grófné állapotában annyira örvendetes javulás állott be, hogy ma háromheti fűrdőzésre Scheveningen tengeri fűrdőbe utazott. A fűrdő-kúra befejeztével a grófné férjével együtt hosszabb tartózkodásra Angliába megy. Ősz végével az austerlitzi Kaunitz-féle kastélyba térnek vissza téli tartózkodásra.

A privigei pótválasztás.

Budapest, július 23. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Nyitráról sürgönyzik: A Juriss néppárti képviselő elhalálozásával megüresedett privigei választókertületben ma ment végbe a pótválasztás. A néppárt óriási korteskedést fejt ki, a szabadelvű-párti szavazókat elfogadják

és az ellenfél korteseinek szétszedik a kocsjait. Az ittas csécselék több kocsi az árokba fordított. Ezenkívül özvegy Andrassy Manó grófnét és Esterházy Miklós hercegnét a bajmóci uton inzultálta. A szavazás eredménye délelőtt 11 óráig a következő: Markhot szabadelvű-párti 202, Ernst néppárti 197.

Horváth Boldizsár szobra.

Budapest, július 23. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Szombathelyről jelentik: A Horváth Boldizsár szobor-bizottság a szobor leleplezésének ünnepélyét f. évi október 5-ikére tűzte ki.

Meggyilkolt korcsmáros.

Budapest, július 23. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Fiuméből sürgönyzik: A közeli Fuzsinében az éjjel meggyilkolták és kirabolták Gosztics Dujó öreg korcsmáros és feleségét. A gyilkosokat, kik elmenekültek, erősen nyomozzák.

Földrengés.

Budapest, július 23. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Belgrádból jelentik, hogy az előző napi földrengések az ország több helyén tegnap ismétlődtek.

A hőség Angliában.

Budapest, július 23. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Londonból táviratozzák, hogy az idejű hőség tegnap érte el a szigetkirályság területén tetőpontját, amidőn a hőmérő árnyékban 92 Fahrenheit fokot (33,3 Celsius) mutatott. Napszúrású esetek napirenden vannak.

A tüdővész elleni kongresszus.

Budapest, július 23. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Londonból jelentik: A tüdővész elleni kongresszust tegnap nyitotta meg a connaughti herceg. A cambridgei herceg fölolvasta a király táviratát, amelyben üdvözlö a kongresszust, annak a reményének adva kifejezt, hogy a tanácskozás eredménye a rettenetes betegség enyhítése és gyengítése lesz.

Szabók sztrájkja

Budapest, július 23. (A „Torontái“ eredeti távirata.) New yorki sürgöny szerint 50.000 szabó munkás megkezdte a sztrájkot.

Budapesti gabonátörsde.

Budapest, 1901. július 23.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	6	76	7.50	7.60	80	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.70	7.80	80	8.15
Pestvidéki	„	76	7.70	7.80	80	8.05
Bácskai	„	76	7.80	7.95	80	0.—
Rozs						
uj	elsőrendű		70—72	6.80	7.—	
„	másodrendű		—	6.70	6.90	
Árpa	„	„	60—62	6.10	6.40	
„	„	„	62—64	6.—	6.10	
„	„	„	64—66	0.—	0.—	
Zab	„	„	39—41	7.20	7.45	
Tengeri	„	„	—	0.—	0.—	
„	bánsági	„	—	5.20	5.30	
„	másnemű	„	—	5.20	5.30	

Határidő-üzlet.

Budapest, július 23 (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Közepes forgalom mellett a készáru-üzletben az árak 5 fillérrel javultak. A határidőüzletben déli zárlatkor a következő jegyzések fordultak elő:

Buza októberre	8.05—8.06
Rozs	6.73—6.74
Zab	6.34—6.35
Tengeri júliusra	5.35—5.36
„ októberre	5.12—5.13
Repce augusztusra	13.—13.05

Szerkesztői üzenetek.

Több t. c. polgár. Mi szívesen elhisszük, hogy a közutak rosszabbak, de sehogyan sem értjük, vajjon miért kell ezt névtelenül tudatni a szerkesztőséggel. Tessék ezt a nyilatkozatot csakugyan „több polgárnak“ aláírni és úgy beküldeni.

D. P. Most nem a szini kerületről, hanem csak a városi szezon betöltéséről van szó.

Fehér nyak. Ön arra nézve kér tanácsot, hogy mitevő legyen, mikor az Ön szíve választja azért mondja fel a szerelmet, mert Ön a

fehér nyakát dicsérte. Hát ő nagysága bizonyára azért aprehendál, mert Ön csak a nyakát dicsérte. Ez pedig udvariasság, akárki mit mond. Mi persze szerelmi ügyekbe nem avatkozunk, de azon a véleményen batorodunk lenni, hogy nem valami nagy szerelem az, a melyik az ilyen csekélységet nem bírja el. Kérjen alkalomadtán bocsánatot, talán ismét helyre áll a status quo.

Kiváncsi. Hogy mit gondoljon egy hölgyről, akit Ön már tízszer arra kért, miképpen tegyen sőtát itt vagy ott, hogy Ön elmondhassa szerelmét, de az illető hölgy nem jött el? Hát azt méltóztatnék gondolni, hogy Ön nem sokat numerál az előtt a hölgy előtt. Még valami nagyon rokonszenves sem lehet az illető dáma előtt, mert különben eljött volna, hisz a séta még nem kötelez. Egyébként van egy jó tanácsunk: tessék másutt szerencsét próbálni.

D. urnak helyben. Ön téved. Pompásan ki lehet venni a pecsétet a legrégebb ruhából is. Csak tessék Steckhardt Józsefhez fordulni, aki lakik a Bauer házzal szemközt a Ferenc József-téren.

Zs. Szívesen fogadjuk az uti levelet ismerős kézből. Persze nem mindegyiket lehet kiadni. Üdv!

Almanzor. Nem közölhető.

X. y. z. A választások időpontját még nem tudjuk. Tessék türelemmel lenni, majd megtudjuk. Üdv!

K—r. Hát csakugyan? Ön így dalol:

Nyáron mikor meleg van,
Télen mikor hideg van,
Mikor esik az eső,
Gondolatom mindig O.

Kétségtelenül nagyon becűlésre méltó dolog, hogy szerelme így dacol az időjárás viszontagságaival.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.

Érvényes 1901. május hó 1-től.

Erkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 55 p.; délután 6 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Karlova—Nagy-Mikindára: reggel 8 óra 58 p.

HIRDETÉSEK.

86981. sz.-hoz 1901. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1902. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém, acél- és vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi július hó 27-ének déli 12 óráig betérjesztendőek, a bántópenz pedig folyó évi július hó 26-án déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyancsak a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1901. június hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

2465. tkvi szám 1901.

735-1.1

Arverési hirdmény és kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Schlesinger és Polákovics cég javára 1000 korona tőke, ennek 1897. évi október hó 10-től járó 6% kamata s 199 kor. 60 fill. már megállapított költségek, továbbá 1000 kor. tőke, ennek 1897. évi október hó 10-től járó 6% kamatai, 181 kor. 60 fill. már megállapított, 28 korona 75 fillér jelenlegi s még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881. 60. t. c. 144. § a alapján és 146. § a értelmében Szauer Miklós és Szauer Margit perlaszi lakosok ellen az ezen kir. járásbíró területén Perlasz község határában fekvő és a perlaszi 2437. sz. telekkönyvben foglalt:

1. 284. sz. ház és 453 □ ölnyi ház helyre 619 korona;
2. hrszám nélküli 94 □ ölnyi kertre 176 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzhírré teszi.

A nyilvános árverés a kir. járásbíró mint tkvi hatóság hivatali helyiségében 1901. évi augusztus hó 1-ső napjának délelőtti 9 órájkor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban, mint Perlasz községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1901. évi április hó 15-én.

Tóth,
kir. aljbíró.

Ház-eladás.

A Váraljai-utcában 448-dik szám alatt levő, Szabó Zoltán tulajdonát képező ház és egy szérűskert, készpénzfizetés mellett azonnal eladó. Venni óhajtok zárt ajánlatokkal forduljanak Szabó Zoltánhoz. Lakik Ó-Becsén. Gombos Béla országos képviselőnél.

Expeditori

állásba kerestetik egy intelligens fiatal kereskedőség. (710-x.6)
Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Gyertyámos község előljárástól.

1901. szám. 1901.

722-3.3

Hirdmény.

Gyertyámos község vadászati joga 1901. évi augusztus hó 14-ikétől kezdő dőleg 6 évi időtá. Tamra folyó évi augusztus hó 2-án d. e. 9 órakor a község házban nyilvános árverés útján bérbe fog adatni. Az árverési feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gyertyámoson, 1901. évi július hó 10 én.

Gesztessy László, Diener Martin,
jegyző. bíró.

Magyar királyi és osztrák cs. kir. szabadalom.

„Numerator”

Buzakeveréket megállapító készülék.

E készülék segítségével bármely buza százalék-szerű keveréktartalmát harminc másodperc alatt a legnagyobb pontossággal meg lehet állapítani.

Ára darabonként teljes felszereléssel
10 korona.

Az összes budapesti, számos vidéki gabonakereskedő, malom nagyobb számban megrendelte és használja e készüléket.

Megrendelhető a föltalálónál:

Engelsmann Lajos

gabonakereskedő 726-10.3

Nagybecskerek.

81154. 1901. szám.

Magy. kir. államvasutak

Pályázati hirdmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1901. évi november hó 1-től 1904. évi december hó végéig terjedő időre évenként szükséges 1000 métermázsa calcium carbid szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírt évi mennyiség csak megközelítő szükségletet képezvén, az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy ezen mennyiségnél egy negyeddél többet vagy kevesebbet rendelhessen.

Az évenként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi augusztus hó 10 én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% a legkésőbb 1901. évi augusztus 9-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módok, ugyancsak a

minőségre vonatkozó feltételek az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségknél és a hazai ipar és kereskedelmi kamaráknál betekinthező.

Az ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozókknak a fent nevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánatra postán megküldetik.

Budapest, 1901. évi július hónap.

(8.2) **Az igazgatóság.**
(Utánnomás nem díjazatik.)

5494. tkvi szám 1901.

730-1.1

Árverési hirdmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közzhírré teszi, hogy Neuerer-Kepich-Brankovics cég végrehajtatónak Csikós János végrehajtást szenvedő elleni 132 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében a területen levő Torda község határában fekvő, a tordai 160. sz. telekjegyzőkönyvben A I. 1., 2. sorszám 526/244. hrsz. 258. ö. i. szám alatt foglalt ház és 1 hold 1323 □-ól beltelek és 526/640. hrsz. alatt foglalt 1077 □-ól szántó együtt 1133 korona kikiáltási áron 1901. évi augusztus hó 31-én d. e. 9 órakor Torda község házban árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a vételár 10%-át készpénzben kiküldött kezébe letenni.

Vevő köteles a vételárt 2 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 30 nap, a másodikat 60 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Kelt Törökbecsén, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1901. évi július 15 én.

Szabó,
kir. aljbíró.

Szikvizgyár.

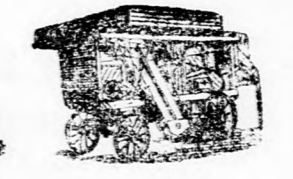
Folyékony szénsav és dolomitra berendezve, teljesen jó karban, 1500 szikviz és 500 gazes üveg, valamint összes melléktárgyakkal felszerelve, elhalálozás folytán jutányosan azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítást ad
özvegy dr. Nagy Ignácné,
Bókán.

725-2.2

ALKALMI VÉTEL

Következő mezőgazdasági gépeket minden elfogadható ár mellett eladom:

- 1 drb. 8 HP. Schuttleworth-féle cséplőszeletrény 11624. sz. használt állapotban.
- 1 drb. 4 HP. járgányos cséplő, zsákolási készülékkel, új állapotban.
- 1 drb. 2 HP. új járgányos cséplő.
- 4 drb. kerék tengelyvel és ruddal egy 8 HP. cséplőszeletrényhez, majdnem új állapotban
- 1 drb. 19 soros Schlick-féle vetőgép, új.
- 3 drb. 17 soros, 3 drb 15 soros, 1 drb. 13 soros és 1 drb. 11 soros használt vetőgép, kifogástalan állapotban

A gépek nálam bármely időben megtekinthetők és szívesen szolgálak felvilágosításokkal.

ECKSTEIN VILMOS,
gazdaság-gépgyári raktára
Nagybecskerek.

569-100.74